

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування _____
Фінансовий та страховий менеджмент

(назва магістерської програми)

на тему: **«_Управління формуванням портфелю цінних паперів**
комерційного банку АТ КБ «ПРИВАТБАНК»»
(назва теми)

Виконавець:

студент **_62Ф_** факультету **ФБС**
Шмельов Кирило Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Науковий керівник:

д.е.н.,професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Баранова Вікторія Глібівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми _Управління формуванням портфеля цінних паперів комерційного банку зумовлено важливою роллю банків у фінансовій системі, особливо в умовах економічної нестабільності та кризових явищ. Управління портфелем цінних паперів є важливим інструментом забезпечення сталості банківської діяльності, підвищення прибутковості та її стійкості до ризиків. У сучасних умовах, коли фінансові ринки характеризуються високою волатильністю, актуальним є застосування ефективних методів диверсифікації, оцінки ризиків і прогнозування прибутковості активів. Це дозволяє банкам оптимізувати структуру інвестицій, підтримувати ліквідність, виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та акціонерами та залишатися конкурентоспроможними. Вивчення та впровадження сучасних підходів до управління портфелем, таких як використання економіко-математичних моделей, оптимізація ризиків та прибутковості, дозволяє підвищити ефективність банківської діяльності та створити стійку основу для довгострокового розвитку.

Мета дослідження _ є вдосконалення стратегії управління для створення, моніторингу та оптимізації портфеля інвестицій у банку._

Завдання дослідження:

1. Визначення сутності управління портфелем цінних паперів.
2. Визначення особливості діяльності банків на ринку цінних паперів.
3. Описання системи управління портфелем цінних паперів комерційного банку.
4. Виявлення основних тенденцій розвитку ринку цінних паперів.
5. Аналіз фінансової діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК».
6. Аналіз інвестиційної діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК»
7. Рекомендації щодо застосування розрахункового підходу для формування портфеля цінних паперів.
8. Надання методичних рекомендацій щодо оцінки показників портфеля цінних паперів.
9. Використання моделі лінійної регресії для прогнозування майбутніх результатів АТ КБ «ПриватБанк»

Об'єкт дослідження:_процес управління інвестиційним портфелем цінних паперів банку

Предмет дослідження:_методи та практичні підходи до управління інвестиційним портфелем цінних паперів банку.

Методи дослідження 1. Бенчмаркінг - для оцінки різних підходів до управління інвестиційним портфелем.

2. Статистичний аналіз - для визначення динаміки та ефективності управління портфелем.

3. Загальнонаукові методи – аналіз, синтез, узагальнення для формування теоретичних основ.

4. Економіко-статистичні методи - для оцінки ризику, прибутковості та ліквідності портфеля._

Інформаційна база дослідження: монографії, наукові статті, що мають зв'язок з теоретичними засадами управління формуванням портфелю цінних паперів, фінансова звітність комерційного банку, інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить _111_ сторінок. Основний зміст викладено на 94 сторінках. Робота містить _19_ таблиць, _1_ рисунок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ БАНКУ» розглянуті сутність управління портфелем цінних паперів, особливості діяльності банків на ринку цінних паперів, система управління портфелем цінних паперів комерційного банку.

У другому розділі «АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»» проаналізовано основні тенденції розвитку ринку цінних паперів, виконаний аналіз фінансової діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК», інвестиційної діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК»._

У третьому розділі «НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ» запропоновано розрахунковий підхід для формування портфеля цінних паперів, надані методичні рекомендації щодо оцінки показників портфеля цінних паперів, запропоновано використання моделі лінійної регресії для прогнозування майбутніх результатів АТ КБ «ПриватБанк».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Динаміка торгів на фондовому ринку України за останні 10 років демонструє, що ринок зазнав значних змін, зумовлених як внутрішніми кризами, так і зовнішніми викликами. Головний акцент змістився на державні облігації, тоді як інші інструменти втратили популярність. Для забезпечення сталого розвитку фондового ринку України необхідно диверсифікувати фінансові інструменти, покращити регуляторне середовище та створити сприятливі умови для залучення інвесторів.

2. _Аналіз активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 роки показує позитивні зміни в структурі активів, зокрема збільшення грошових коштів, зобов'язань перед іншими банками та інвестицій в цінні папери. Така динаміка свідчить про прагнення банку до забезпечення високої ліквідності, зниження ризиків та стабілізації фінансового становища у кризових умовах. Водночас банк проявляє обережність щодо довгострокових інвестицій, підтримуючи відносну стабільність основних засобів та нематеріальних активів, що дозволяє уникнути додаткових ризиків. АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2021-2023 років демонструє позитивну динаміку розвитку з урахуванням зростання зобов'язань та збільшення власного капіталу, що сприяє зміцненню його фінансової стійкості. Збільшення валюти балансу та високий коефіцієнт фінансового важеля свідчать про значне зростання операційної активності банку та залучення великого обсягу зовнішніх ресурсів. Одночасно банк намагається оптимізувати управління власним капіталом та зменшити ризики, що пов'язано зі зниженням фінансового важеля у 2023 році.

3. Таким чином, у рамках депозитної діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» демонструє активну політику щодо залучення ресурсів, що дозволяє збільшити обсяг активів та забезпечити ліквідність для підтримки різних фінансових операцій. Однак, високий рівень зобов'язань вимагає обережності при управлінні ризиками, щоб зберегти стійкість у випадку погіршення економічних умов.

4. Аналіз структури та динаміки пасивів АТ КБ «ПриватБанк» за період 2021-2023 рр. свідчить про стабільне зростання зобов'язань, зокрема коштів клієнтів, що підвищує можливості банку для здійснення інвестицій та кредитування. Одночасно банк нарощує резерви та зменшує накопичений дефіцит, що позитивно впливає на його фінансову стійкість.

Зростання обсягу інвестиційних цінних паперів протягом аналізованого періоду обсяг портфеля збільшився на 22,3%, що свідчить про посилення ролі державних цінних паперів у структурі фінансового ринку. Перевага валютних інструментів частка валютних боргових цінних паперів значно зросла як у середньо-, так і в короткостроковому сегментах, що демонструє їх привабливість у кризові часи. Зменшення частки довгострокових інструментів це свідчить про зміну поведінки інвесторів, які віддають перевагу коротшим або середнім термінам обігу для зниження ризиків. Скорочення середньострокових інструментів у гривні зменшення цього сегмента може

свідчити про посилення конкуренції з боку валютних паперів і низьку ліквідність таких інструментів.

Незначні зміни в ставках за активами та зобов'язаннями у доларах свідчать про стабільність міжнародного ринку. Зростання ставок у гривнях характерно як для активів, так і для зобов'язань, що відображає високий попит на гривневі інструменти. Зміни ставок у євро відображають політику ЄЦБ і зменшення попиту на інструменти в єрвалюті. Зменшення ставок за депозитними сертифікатами НБУ вказує на пом'якшення монетарної політики в Україні.

5. ПриватБанк демонструє стійке зростання активів, що свідчить про довіру клієнтів і держави. Зниження рентабельності у 2022 році є природним у кризових умовах, але банк швидко відновив показники завдяки ефективному управлінню. Зростання рентабельності у 2023 році до рекордного рівня (11,92%) підтверджує конкурентоспроможність банку.

6. Модель демонструє ефективність використання активів і раціональність управління прибутком. Завдяки економіко-математичному підходу та Excel можна не лише аналізувати поточну ефективність, але й прогнозувати майбутні результати, забезпечуючи оптимальний рівень ліквідності та рентабельності. Результати моделювання свідчать про раціональне використання активів і підтримку їхньої ліквідності. Ця модель є інструментом для аналізу фінансового стану та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень у майбутньому_.

